

دیگر موارد می شود.

طرح جامع سیستم های مکانیزه اطلاع رسانی در سطح کل کشور

داشتن طرح جامع سیستم های مکانیزه اطلاع رسانی در سطح کل کشوری یکی از ضروریات می باشد. لذا بدین منظور هیأت محترم دولت باید حرکتی را در این جهت آغاز کند تا نظام اطلاع رسانی در سطح کل کشور شکل گیرد.

ارتباطات

امروزه، نمی توان از تکنولوژی اطلاعات بدون مقوله ارتباطات نام برد. به سخن دیگر، مقوله ارتباطات و کامپیوتر با هم ارتباط تنگاتنگ دارد. همانطور که شواهد نشان می دهد، مقوله ارتباطات از جایگاه ویژه ای در رشد صنایع و خدمات کشور برخوردار است. بنابراین برنامه ای مدون و بلندمدت برای این مقوله الزامی می باشد. این برنامه باید حول محور مسائل ذیل باشد:

- الف - مسئله ارتباطات کشور با دنیای خارج
- ب - مسئله ارتباطات و سیستم های اطلاع رسانی کشور
- ج - مسئله ارتباطات ناوگانهای حمل و نقل کشور با سازمانهای مختلف

- د - مسئله صنعت ارتباطات و کاربرد آن در کشور در تمام ابعاد
- ه - مسئله یکپارچگی کل ارتباطات در سطح کل کشور.

اتوماسیون اداره

این بحث هم از بعد وسیعی برخوردار می باشد و نظرات متفاوتی نسبت به آن وجود دارد. اغلب صاحب نظران معتقدند که اتوماسیون اداره متشکل از اجزای زیر می باشد:

- الف - پردازش اطلاعات
- ب - ویرایشگری
- ج - پست الکترونیکی، سیستم تصویری و صوتی
- د - سیستم بایگانی

مکانیزم اجرای موارد فوق

در مرحله نخست، تیمی تخصصی با نمایندگی از طرف هر وزارتخانه باید تشکیل گردد و این مورد باید طی مصوبه هیأت دولت باشد. پس از تشکیل تیم مربوطه (شورا)، اولین کار، چارچوب کل حرکت شورا، تعیین طرح جامع تکنولوژی اطلاعات در سطح کل کشور است. طبیعتاً این شورا باید دارای بودجه، مکان فیزیکی

و همچنین مکانی از نظر چارت سازمانی دولت باشد. شاید مناسب ترین مکان سازمانی، دفتری تحت نام «دفتر تکنولوژی اطلاعات» زیر نظر ریاست جمهور محترم باشد. طبیعتاً از امکانات وزارتخانه های کل کشور به عنوان بازوهای اجرایی این شورا می توان استفاده کرد.

حفظ و نگهداری طرح جامع تکنولوژی اطلاعات

همانطور که قبلاً ذکر شد، طرح جامع تکنولوژی اطلاعات باید هر یک مدت متوسط شورا بازمینی شود، به خاطر تغییراتی که حول محوره های ذیل ممکن است اتفاق بیفتند:

- الف - تغییرات سیاستهای دولت
- ب - پیشرفت تکنولوژی مربوطه
- ج - دیگر موارد مشابه

نتیجه گیری

شاید بتوان امید داشت با مشخص شدن و به اجرا درآوردن چارچوب های ذکر شده، کشورمان در یک تحول عظیم قرار گیرد و تصمیمات مدیریتی از بهره وری بالایی برخوردار شود. □
دکتر مهدی ثاقب تهرانی

تأملی در حاشیه میزگرد ارتقاء کارآیی در بنگاه های دولتی

(نگو و حقیقت، را یافته ام، بگو و حقیقتی، را یافته ام.)

جبران خلیل جبران

میزگرد دویخشی شماره های ۵۸ و ۵۹ مجله وزین تدبیر را با اشتیاق زیاد خواندم. این شوق ناشی از اهمیت موضوعاتی بود که به گمان من «سرنوشت اجتماعی» ما را رقم می زند و «منافع ملی» ما در گرو تصمیم گیری درست پیرامون آنهاست.

دو سؤال اساسی در اشاره بخش نخست مجله مطرح شده بود که فکر می کنم این روزها مهمترین سؤالاتی هستند که هر دانش پژوه و اهل تأملی را در حوزه مدیریت به خود مشغول می دارد، این سؤالات عبارت بودند از:

- * آیا یاور درستی است که کارآیی بنگاه های دولتی نسبت به بنگاه های خصوصی کمتر است؟
 - * «و اگر چنین است، چگونه می توان کارآیی بنگاه های دولتی را افزایش داد؟»
- سؤالاتی که به دلیل «گرانسنگی»، عهد دیرین

مجله تدبیر نیز به خاطر آن شکست و سخن به دو شماره کشیده شد، جدای از تناقضها و برقرار نبودن یک گفتگوی کسارشناسی بین شرکت کنندگان، منتظر قسمت بعدی ماندم اما در پایان قسمت دوم میزگرد به حسرتی مبتلا شدم که در نهایت به شکل سؤالی جدی برای من مبدل گشت که به راستی حاصل گفتگوها و کنکاش های شرکت کنندگان در یک میزگرد پیرامون معضلات مدیریتی چه باید باشد؟ باید در نهایت گفتگوهای یک میزگرد، چه انتظاری برآورده شود که بی انصافانه در رابطه با آن میزگرد و روند مباحث آن قضاوت نشده باشد؟ و این سؤالی بود که تا قبل از میزگرد «ارتقاء کارآیی در بنگاه های دولتی» با آن به طور جدی روبرو نشده بودم. نمی دانم شاید «میزگرد» هم در کنار لغاتی مانند «سمپوزیوم»، «سینار»، «کنفرانس»،... قرار دارد که در فرهنگ

امروزین ما مصداق های روشنی نیافته اند! شاید بد نباشد در یک شماره خود مجله تدبیر، «میزگردی» پیرامون «ماهیت و کاربردهای میزگرد و اهمیت آن در فرایند آموزش علم مدیریت» تشکیل شود و ابمادی از مساله مورد بحث قرار گیرد تا به کارآیی؟! این گونه نشست ها افزوده گردد.

این روزها به لطف رسانه ها حتی عامی ترین مردم کشور ما، از بهره وری، کارآیی، اثربخشی، خصوصی سازی،... سخنانی شنیده اند. لذا دیگر گویندگان و نویسندگان در حوزه های مذکور باید ابتدا مشخص سازند که روی سخن با چه کسانی دارند تا در عمل دچار تکرار مکررات یا معضل گویی شبه کارشناسی نشوند. این نکته اصلی ترین ایراد مباحث مطرح شده در میزگرد مورد بحث ماست، که شرکت کنندگان محترم در یک میزگرد پراهمیت (آن هم در مجله ای که تنها «ماهنامه ویژه مدیران» است) فراموش کرده اند که چگونه مدیران چشم به راه «راه حل»، منتظر سخنان نو و کاربردی از سوی خردمندان جامعه خود هستند که بتوانند با یکارگیری آن اندکی از مشکلات خود را کم کنند، آن هم در حالی که در اشاره میزگرد این انتظار برای خواننده دامن زده می شود که «تقی چند از بزرگان اندیشه دهوت ما را برای گشودن این کار فرو بسته اجابت کردند و به

یاری آمدند و هریک به فراخور گرهی بازگشودند...»

* * *

نگارنده با احترام بسیار برای تک تک شرکت کنندگان در میزگرد، عرض می کند به راستی چه چیز جدید محققانه ای در این میزگرد برای مدیران سازمانهایی عرضه شد که هنوز در برخی از آنها جدی ترین سیستم های اطلاعاتی زمزمه ها و پیچیدگی ها و اصلی ترین ماده تصمیم گیری در آنها خیرها (نه اطلاعات) است؟ آیا فراموش کرده اند که یک تصمیم درست و یا یک اظهار نظر علمی در حوزه مدیریت باید دربرگیرنده ۹۰ درصد اطلاعات (I) و ۱۰ درصد قضاوت شخصی (J) باشد؟ آیا حال و هوای برخی تحلیل ها در این میزگرد آن چنان غیرمستند و مبهم نبود که صحت و اعتبار کل سخن را دچار خدشه و تردید سازد؟ در خاتمه صرفاً برای اثبات این ادعا فقط مواردی از اظهار نظرهای شرکت کنندگان

محترم (بدون ذکر نام و درگیر شدن در اصل بحث) نشان داده خواهد شد که چگونه قضاوت های بدون استناد شرکت کنندگان در میزگرد مذکور، مبنای «تجویزها» و تخیلهای کلی قرار گرفته است.

به زعم نگارنده سبک تحلیل اندیشمندان خبره در حوزه یکی از مهمترین مباحث مدیریتی جامعه باید به گونه ای باشد که برای مدیران آفشته به کارهای اجرایی که در بستر یک فرهنگ شفاهی آکنده از شایعه خدمت می کنند درس آموز باشد و به آن ها پیامورده که در «شنیده های خود» تامل کنند و نسبت به اختیار «منبع خبر» حساس شوند و سعی کنند که از آمارهای صحیح در تحلیل خود بهره جویند، و این در حالی است که اکثر شرکت کنندگان محترم در میزگرد هریک بر «له» و «علیه» فرایند خصوصی سازی سخن می گویند بدون اینکه اشاره هرچند ناچیز به منبعی موثق داشته باشند که قضاوت آن ها متکی به آن است،

قبل از مطرح کردن مواردی خاص از اظهار نظرها یاد جمله یکی از مدیران افتادم که می گفت: «مدیران روزی برای هر سخن ساده خود، باید دو زونکن سند داشته باشد؟»

در این سخن به ظاهر ساده واقعاً چه پیام مهمی نهفته است؟ بدون اینکه این سوال را مطرح کنیم که در آن دو زونکن چه اطلاعات مناسب، مفید، بروز و دقیقی... وجود دارد؟

* * *

در این قسمت ابتدا اظهار نظری کلی و غیرمستند و بی مثال برگزیده می شود و بعد در مقابل آن سوالاتی مطرح می شود که به نظر می رسد بدون پاسخ به این سوالات، آن اظهار نظر از دقت کافی برخوردار نخواهد بود (البته فراموش نشود نگارنده قصد موافقت یا مخالفت با هیچ یک از گفته ها را ندارد، فقط از زاویه ضرورت مستند شدن کلام در خطاب به مدیران به گفتگو نگاه شده است.

سؤال	اظهار نظر	شماره
کدام کشورها؟	در بعضی کشورها تفوق برخی...	۱
کدام صنایع و چند درصد؟	بخش عمده صنایع کشور (پاکستان)...	۲
کدام کشورها... و کدام فعالیت را نمی توان...	تجربه کشورهای مختلف... و تمامی فعالیتها... را نمی توان نیز به بخش خصوصی واگذار کرد	۳
یعنی چقدر؟	شمار قابل توجهی...	۴
مانند؟	حداقل این ادعا... در کشور ما انگشت شمارند	۵
این عدم اصالت چگونه به گوینده اثبات شده است؟	اما این ذهنیت... به اعتقاد من اصالت ندارد	۶
براساس کدام تحقیق؟ و چند درصد عقب افتادگی؟	خصوصی سازی با همه اهمی... پیشرفت مطلوبی نداشته است	۷
چند درصد و براساس کدام مطالعات؟	واحدهایی که پس از واگذاری وضعیت بهتری پیدا کردند ولی اکثر...	۸
بر مبنای کدام مطالعات تطبیقی؟	ولی کارایی در این زمینه هم مثل بقیه فعالیتهاست	۹
یعنی چند درصد بوده و انتظار اقبال چقدر بوده؟	اقبال بخش خصوصی برای تصدی... بسیار ناچیز بوده...	۱۰
در کجا؟	بنگاه های دولتی ما پیوسته ادعا کرده اند...	۱۱
چقدر؟	این موج گرچه از شدت آن کاسته شده...	۱۲
کدام زمینه ها؟	از سوی دیگر آشکار است که در بسیاری از زمینه ها...	۱۳
کدام کشورها؟	تأثیر فضای بیرونی را در تجربه کشورهای در حال توسعه تاکنون بارها دیده ایم	۱۴
براساس کدام سند؟	حداقل شش مکتب فکری در علم اقتصاد... که در سراسر دنیا تجربه شده	۱۵
مانند چه کسی؟	متفکرین بزرگ علم اقتصاد...	۱۶
کدام مطالعات و چند درصد؟	اکثر مطالعات انجام شده...	۱۷
چقدر؟	علیرغم اجرای سیاستهای خصوصی سازی هنوز هم تعداد قابل توجهی...	۱۸
مثلاً کدام واحدها؟	برخی واحدها نیز به دلایل...	۱۹
براساس کدام پژوهش؟	این سؤال از جانب مردم، بخش خصوصی و متفکرین جامعه مطرح است	۲۰
چند درصد و کدام نمونه؟	یعنی توان محقق کردن چنین هدفی را دارند، نمونه ها نیز کم نیست	۲۱
براساس کدام مطالعه؟	مالکین جدید ذهنیت غیر تولیدی داشتند...	۲۲
مانند؟	نمونه های بارزی از این بنگاه ها وجود دارد...	۲۳
چند درصد؟	امروزه بخش عظیمی از ظرفیتهای ما بلا جذب مانده است	۲۴
کدام تجربیات؟	اما براساس تجربیات...	۲۵

جامعه شایع گسردند فضای مناسب برای تصمیم گیری استراتژیک فراهم نمی شود و فرصتهای تاریخی از دست می روند. □
سلامرضا خاکانی

را مبنای قضاوت ها و تحلیل های خود قرار می دهند و آنها را در سطح جامعه منتشر می کنند و چنانچه اقوال غیردقیق در رابطه با مسائل مهم

مواردی که مطرح شد، تنها برای نشان دادن این معنا بود که در اظهار نظر پیرامون مسائل حیاتی جامعه، آن هم در مجله تدبیر، انتظار می رود که خبرگان جامعه مستندتر سخن بگویند زیرا دیگر افراد جامعه به ویژه مدیران سخنان آنان

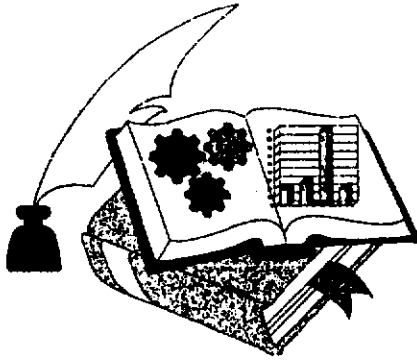
روزی که نقدها را ناقد عیار خواهد

پیر و مرید بینی در اضطراب ماند

مقاله نامه مدیریت

پاییز ۷۴

۱۱

خلاصه مقالات

به کوشش دفتر برنامه ریزی

مرکز آموزش سازمان مدیریت صنعتی

همسفر شدن با کاروان پرشتاب علم و دانش و راه یابی در انبوه سرسام آور اطلاعات، وسایلی سهل و سریع می طلبد. نشریه مقاله نامه مدیریت که به کوشش کارشناسان سازمان مدیریت صنعتی تهیه می شود، مجموعه ای از چکیده مقالات نشریات مختلف ایرانی و خارجی است که به دانش پژوهان و محققان این امکان را می دهد که بسیار سریع و آسان در زمینه اصول و مبانی مدیریت، منابع انسانی، مدیریت تولید، مدیریت مالی و حسابداری، انفورماتیک، مدیریت بازرگانی، اقتصاد، تکنولوژی و تحقیق و توسعه مقالات مورد نظر خود را بیابند.

تاکنون ۱۱ شماره از این فصلنامه انتشار یافته که در مجموعه بیش از ۱۶۰۰ چکیده مقاله از حدود ۳۰ عنوان نشریه فارسی و بیش از ۸۰۰ چکیده از حدود ۱۵ عنوان نشریه خارجی را در برمی گیرد.

علاقه مندان می توانند این نشریه را از غرفه فروش کتاب سازمان مدیریت صنعتی تهیه و یا با تکمیل و ارسال فرم زیر جهت اشتراک این نشریه اقدام نمایند.

بسمه تعالی

در صورت تمایل به اشتراک فصلنامه «مقاله نامه مدیریت» لطفاً نکات زیر را در نظر داشته باشید.

- ۱- فرم اشتراک را کامل و خوانا پر کنید
- ۲- حق اشتراک را به حساب ۲۰/۷ بانک ملت شعبه جام جم مقاله نامه مدیریت (قابل پرداخت در کلیه شعب بانک ملت) واریز نموده و اصل فیش بانکی را همراه با فرم تکمیل شده اشتراک، به آدرس تهران - خیابان ولیعصر، نبش خیابان جام جم، سازمان مدیریت صنعتی، دفتر برنامه ریزی ارسال نمایید و یا به شماره ۲۰۴۱۰۸۱ فاکس نمایید.
- ۳- از ارسال وجه نقد بابت اشتراک خودداری فرمایید. فرستادن چک از طریق پست مالی بلائین است.
- ۴- وجه اشتراک سالانه ۱۴۰۰۰ ریال و تک شماره ۳۵۰۰ ریال است.
- ۵- از دریافت هرگونه پیشنهاد و انتقادی سپاسگزار خواهیم شد.
- ۶- جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۲۰۴۱۰۸۴ تماس حاصل فرمایید.

فرم اشتراک «مقاله نامه مدیریت»

به پیوست فیش بانکی به شماره به مبلغ بابت ارسال تعداد..... شماره از مقاله نامه مدیریت ارسال می شود. شماره های درخواستی:

تعداد	شماره

تلفن:

نشانی دقیق پستی:

افزایش بهره‌وری

بقیه از صفحه ۳۸

مدیریت ارزشی اهمیت بسیار بیشتر از مدیریت وظیفه‌گرا دارد.
نتیجه

در این مقاله شرکت «من پاور اسکاندیناویا» مورد بررسی قرار گرفت، شرکتی که نظام مدیریت ارزشی یا فرهنگی را اتخاذ کرده است. در مدیریت ارزشی نخستین اولویت به نیروی انسانی داده می‌شود زیرا نیروی انسانی هم محدودیت، هم امکانات یک شرکت را تشکیل می‌دهند. شرکت «من پاور اسکاندیناویا» برای اینکه کارمندان اختیار داشته باشند، کسب‌وکار را بر مبنای این ارزش محوری اداره می‌کند که افراد، شایسته اعتماد هستند و در کار و زندگی خود جستجوگر ارزشی هستند. بنابراین، کارمندان، خود راهنمای خود هستند و خودشان برای خود انگیزه ایجاد می‌کنند. بنابراین جنبه‌های سنتی کنترل و مسئولیت‌های مبتنی بر فرمان‌ها، کاهش چشمگیر می‌یابد. در عوض، مدیریت، شکلی راهنمایی‌کننده پیدا می‌کند و امکانات خود را در این جهت بسیج می‌کند که ارزش‌ها و نگرش‌های کارمندان از لحاظ فرهنگ مطلوب باشد. این شیوه کارکرد سازمانی، هنوز و در حال حاضر کمیاب است اما خوشبختانه رفته‌رفته رایج می‌شود. امید است که این مقاله شرکت‌های دیگر را برانگیزد تا به شیوه‌های بهتر مدیریتی رو بیاورند تا سطح بالاتری از کارایی و رضایت مشتریان حاصل شود. □

کارمندان استوار است. عدم تاکید بر تشریفات را بیشتر می‌توان نشان داد. «داهل» برای رعایت اختصار، دیکته کردن نامه‌ها را رها کرد. زیرا به نظر او حجم کار را زیاد می‌کرد، در عوض فقط طرحی از نامه را ارائه می‌داد. هنگامی که به‌نازگی تصمیم گرفته شد که شرکت فعالیت در سوئد را نیز آغاز کند، پایه کار، تنها یک سند یک‌ونیم صفحه‌ای بود! فقط در زمینه امور کیفی نیست که کارهای رسمی و تکلیفی وجود دارد. هر فردی -چه کارمندان تمام‌وقت و چه پرسنل پاره‌وقت- باید در زمینه وظایفی که انجام می‌دهد متخصص باشند. یگانه عامل اقتصادی راهنما، یعنی سود اضافی، بیشترین اهمیت را دارد. این امر آن قدر بدیهی است که همه به آن توجه دارند. افزون بر این، حساب‌ها همراه به تمام کارمندان ارائه داده می‌شود و همین کار به صورت هفتگی در مورد گزارش‌های فروش انجام می‌شود. بندرت نیز زمانهایی پیش می‌آید که ممکن است لازم شود که مدیریت به صورت یک جانبه اعمال قدرت کند. یک سرپرست حتی اگر انتظار نداشته باشد که همه پیروی کنند، باید تصمیم خود را بگیرد. بنابراین مدیریت ارزشی شرکت «من پاور» مدیریت «وظیفه‌گرا» را نیز در بطن خود دارد، اما

پاسخ صحیح سؤالات آزمون

شماره سؤال	شماره گزینه صحیح
۱	۴
۲	۲
۳	۱
۴	۱
۵	۳
۶	۲
۷	۳
۸	۳
۹	۴
۱۰	۱
۱۱	۲
۱۲	۴
۱۳	۳
۱۴	۴
۱۵	۱
۱۶	۱
۱۷	۳
۱۸	۴
۱۹	۴
۲۰	۴
۲۱	۴
۲۲	۴
۲۳	۲
۲۴	۳
۲۵	۱
۲۶	۱
۲۷	۳
۲۸	۲
۲۹	۲
۳۰	۴
۳۱	۴
۳۲	۴
۳۳	۱
۳۴	۴
۳۵	۴
۳۶	۳
۳۷	۲
۳۸	۲
۳۹	۴
۴۰	۱

شرکت رعدان ساز (سهامی خاص)

طراح و سازنده انواع نقاله‌های هوایی از نوع ساده و

POWER & FREE OVER HEAD CONVEYERS

جهت خطوط شستشو، رنگ،

آبکاری، سند بلاست عملیات حرارتی

و... و کلیه سیستمهای انتقال مواد و

کالا در کارخانجات

تلفن: ۸۵۱۷۳۲ - ۸۵۱۷۲۵ - ۸۷۰۵۶۱۵ - ۸۷۰۸۹۰۱

فاکس ۸۴۲۴۰۳ - ۰۲۱

کنترل پروژه

نیاز اساسی برای

مدیران پروژه

کارشناسان باتجربه ما با استفاده از پیشرفته ترین نرم افزارهای کامپیوتری در «طراحی سیستم و اجرا» شما را در کنترل هرچه بهتر پروژه ها یاری می نمایند.

اگر می خواهید:

زمان

هزینه

منابع

پروژه شما چیست؟

سازمان سازی

راه سازی

برج و ساختمان سازی

احداث کارخانه

تحقیق و توسعه

...

پروژه شما کنترل شود

کنترل پروژه های خود را به ما بسپارید.

تلفن: ۲۵۷۴۷۸۶

آدرس: تهران - صندوق پستی: ۱۹۶۱۵/۷۳۳

همه چیز درباره بارکد...

6431655

مدیران
CODRAN
نخستین شرکت تخصصی
سیستمهای شناسایی خودکار

Scanners, Decoders, Label Printers, POS, Access Control, ...

تلفن: ۶۴۳۱۶۵۵

فاکس: ۶۴۳۱۶۵۶

مدیران رودرروی

بقیه از صفحه ۱۳

گیریم نه کنار آن. چه ماندن در کنار آن فراموش شدن و محو شدن از صفحه تاریخ است. رهبری: در بخش اول، مطلبی را من مطرح کردم و آن اینکه بدون داشتن پشتوانه مالی، صادرات و به ویژه صدور خدمات امکان پذیر نیست. آقای ثابت نیز تاکید کردند که ضروری است بخشی از درآمد حاصل از نفت به صادرات اختصاص یابد. من این جا می خواهم اضافه کنم که در گذشته از موقمی که برنامه اول اقتصادی در دهه سی تدوین شد، قرار بر این بود که درآمد نفت به ظرفیت های تولیدی تبدیل شود و واحدها پس از آن که به تولید رسیدند بدهی خود را به سازمان برنامه پرداخت کنند و در نتیجه این درآمد بار دیگر به عنوان یک سرمایه گذاری جدید مورد استفاده قرار گیرد. به عبارت ساده تر الگو این بود که یک منبع طبیعی به مجموعه ای از ظرفیت های تولیدی متکی به تکنولوژی روز تبدیل شود. متأسفانه در عمل این اتفاق نیافتاد و اکثریت قریب با اتفاق سرمایه گذاری های دولت از درآمد حاصل از صدور نفت صورت گرفت ولی بازپرداختی وجود نداشت. و به علاوه این درآمد کم کم به ابزاری برای گذران روزمره کشور تبدیل شد و تاحدی جلو رفتیم که بخش کمتری از این درآمد به سرمایه گذاری و بخش عمده تری از آن به هزینه های جاری تخصیص یافت. اما تصور کنید اگر این روند مطابق دیدگاه اولیه پیش می رفت و این درآمدها به قیمت واقعی دوباره به سیستم دولت باز می گشت، نتیجه اش شکوفائی اقتصاد کشور بود و دیگر لازم نبود برای رفع گذران روزمره کشور از منابع نفت استفاده کنیم و توسعه پایداری بوجود می آمد. بنابراین در بحث حاضر نیز می خواهم تاکید کنم که این درست است که باید از منابع ارزی کشور برای توسعه صادرات استفاده کرد، اما این منبع با سازوکار لازمه باید به صورت تنخواه مورد استفاده قرار گیرد و استفاده کنندگان نیز ملزم به بازپرداخت وجوه باشند. در کشورهای پیشرفته دنیا نیز عملاً منابع به صورت وامی که بانک های آن کشورها به خریداران می دهند مستقیماً مورد استفاده فروشندگان قرار می گیرد و در نتیجه چون متعهد یک مستعد خارجی است، این اشتیاق در پرداخت کنندگان وام وجود دارد که پول را پس

بگیرند. ناگفته نماند که این کشورها سیستم بیمه ای را ایجاد کرده اند که بیمه گرها به کشورهای اجازه دریافت وام می دهند که از بازپرداخت آن مطمئن باشند. اگر ما نیز بتوانیم از این سازوکار استفاده کنیم، این توفیق را خواهیم داشت که هم صادرات انجام گیرد و هم این منبع مرتباً گردش کند بدون آن که از بین برود و هم اینکه نسل آینده و شرکت های آتی از آن سود جویند.

در مورد صادرات خدمات ما در شرایطی هستیم که رقابت معنی ندارد. امروزه کمتر کشوری وجود دارد که دو شرکت آن در بازار خارجی با یکدیگر رقابت کنند. در الگوی ژاپن این موضوع به شدت رعایت می شود که هیچ دو شرکت ژاپنی در هیچ کشور خریداری با هم دیگر رقابت نمی کنند. حضور شرکت هایی که کالای مشابه تولید می کنند در مناقصه ها، مزایده ها و معاملات همیشه حضور اطلاعاتی و کمک کننده به یکدیگر است. افزون بر آن، بر اساس این الگو، بنگاهایی می توانند صدور کالا و خدمات به خارج داشته باشند که صادرات آن ها موجب ارتقاء حیثیت کشور شده و باعث محدود شدن بازارها نشود، بنابراین بنگاهی تأیید و صادراتش تضمین و بیمه می شود که از کیفیت لازم برخوردار باشد و از نظر مدیریتی نیز عدم رقابت با یک شرکت بومی دیگر را مورد احترام قرار دهد. متأسفانه شرکت های صادراتی ما این روزها با توان محدود در بازارهای خارجی با یکدیگر به رقابت می پردازند که قطعاً بسیار مخرب است. بنابراین به سیاستگذاران توصیه می شود که برای جلوگیری از این رقابت ها چاره ای اندیشه کنند.

یکی از موفقیت هایی که امروزه در اقتصاد جهانی وجود دارد، همسوکردن منافع مدیران، کسارکنان و مصرف کنندگان است. الگوی شرکت های سهامی عام به این همسویی جواب می دهد. در شرکت های سهامی عام که هم اینک در جهان حضور فعال در صحنه اقتصادی دارند، رقم بسیار بالای شمار سهامداران قابل توجه است. در یکی از شرکت های ژاپنی تعداد سهامداران به ۲۰۰۰۰۰ نفر می رسد. در این شرکت ها هیچکس و حتی موسسان نمی توانند بیش از ۲/۵٪ در مواردی ۵ درصد سهام را دارا باشند. وجود

این محدودیت سبب می شود مصرف کننده از شرکتی خرید کند که در آن سهم دارد. یعنی چنین ترکیبی ایجاد انگیزه می کند. با توجه به آن چه گفته شد پیشنهاد می کنم که در سال آینده سیاستگذاران در پی راه حلی باشند که شرکت های سهامی عام رشد و توسعه یابند. توسعه ای پایدار متکی بر ایجاد توانمندی های جدید اقتصادی. مدیران بنگاه های اقتصادی نیز تلاش کنند که شرکت خود را در این جهت سوق دهند.

در همین زمینه در نظر بگیرید که امروزه هیچ امتیاز رسمی و قانونی برای شرکت های سهامی عام وجود ندارد. و اگر شرکتی با مثلاً ۲۰ هزار سهامدار و محدوده کار وسیع برای استفاده از تسهیلات بانکی مراجعه کند، هیچ بعید نیست که فرد با نفوذی را که او هم برای دریافت وام مراجعه کرده است به او ترجیح دهند. و اصولاً مجموعه اعتباراتی که امروزه سیستم بانکی ما به بخش تجارت می دهد به مراتب بیشتر از اعتباراتی است که به بخش صنعت می دهد. قطعاً این روال باید دگرگون شود و توسعه مالکیت های عمومی مورد توجه باشد. اگر این گرایش ها تشدید شود اقبال به سمت بورس اوراق بهادار بیشتر خواهد شد. در همینجا می خواهم اضافه کنم که باید بورس شهرستان ها فعال شود و علاوه بر آن امکان واگذاری سهام به نحوی که کنترل بورس بر آن وجود داشته و همزمان همگان بتوانند از وضعیت سهام آگاهی یابند.

در کشور ما کسی که در بانک سپرده می گذارد هم ریسک نمی کند زیرا پس انداز خود را به مطمئن ترین موسسه اقتصادی سپرده است و هم اینکه مالیات نمی پردازد. اما همین شخص اگر سهام شرکت سهامی عامی را خریداری کند هم باید ریسک کاهش قیمت سهام را بپذیرد و هم بتناسب باید مالیات بپردازد. نتیجه آن که با توجه به تاکید اقتصاد اسلامی به معاملات غیر ربوی و اثرات نوع سرمایه گذاری بر پیشرفت درازمدت کشور، متناسب ساختن سود و مالیات با حجم و نوع سرمایه گذاری ضرور می نماید. در کنار این مطلب جایگزین کردن سرمایه های خصوصی با منابع دولتی برای اتمام طرح های نیمه تمام دولتی باید مورد توجه قرار گیرد. □